

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЖИТОМИРСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА

Соціально-психологічний факультет
Кафедра економіки, менеджменту і маркетингу

Допущено до захисту
зав. кафедри економіки, менеджменту і маркетингу
_____ к.е.н., доц. Вікарчук О.І.

МАГІСТЕРСЬКА РОБОТА

на тему: «Організація та управління власним капіталом»
(на матеріалах ПАТ КБ «Приватбанк»)

на здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня магістр
за спеціальністю 073 „Менеджмент”

Виконала

студентка 71 групи
спеціальності 073 „Менеджмент”
Недірова Зохла Акмурадівна

Науковий керівник

кандидат економічних наук, доцент
Саух Ірина Василівна

Житомир 2018

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА УПРАВЛІННЯ ВЛАСНИМ КАПІТАЛОМ	8
1.1. Власний капітал та його економічна сутність	8
1.2. Система управління власним капіталом	18
1.3. Політика формування власного капіталу	32
Висновки до розділу 1	43
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ФОРМУВАННЯ КАПІТАЛУ КОМЕРЦІЙНОГО БАНКУ ПАТ «ПРИВАТБАНК»	45
2.1. Організаційно – економічна характеристика ПАТ КБ «Приватбанк»	45
2.2. Оцінка фінансового стану ПАТ КБ «Приватбанк»	55
2.3. Аналіз системи управління власним капіталом ПАТ КБ «Приватбанк»..	66
2.4 Система управління охороною праці в ПАТ КБ «Приватбанк».....	74
Висновки до розділу 2.....	85
РОЗДІЛ 3. НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ ВЛАСНИМ КАПІТАЛОМ ПАТ КБ «ПРИВАТБАНК»	87
3.1. Удосконалення процесу управління власним капіталом банку	87
3.2. Розроблення організаційної моделі управління капіталізацією банку....	91
3.3. Автоматизація фінансового планування у банку	110
Висновки до розділу 3	115
ВИСНОВКИ.....	117
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	121
ДОДАТКИ	

ВСТУП

Актуальність теми. Прискорений економічний розвиток країни як необхідна умова інтеграції у світове співтовариство ставить перед державою певні вимоги. Успішність реформування економіки України, спрямованого на створення високоефективного ринкового господарства, значною мірою залежить від розвитку банківської системи, оскільки саме банки опосередковують рух капіталів, забезпечуючи перелив коштів між секторами економіки. Водночас здатність вітчизняних банків повною мірою вирішувати стратегічні завдання економічного зростання України залежить від рівня їхньої капіталізації.

Управління власним капіталом банку пов'язана з багатограним значенням капіталу в фінансових установах:

- це, по-перше, страховий фонд платоспроможності та фінансової стійкості при виникненні тимчасових „касових” розривів у надходженні та витратах залучених коштів клієнтів банку;

- це, по-друге, залучений капітал акціонерів банку, який повинен приносити щорічні дивіденди на рівні, не меншому альтернативної ефективності вкладення коштів в інший бізнес;

- це, по-третє, джерело формування основних фондів та територіальної інфраструктури банку. Тому питання щодо вивчення сутності та процесу управління власним капіталом банку, яка власне проявляється через його основні функції (захисна; забезпечення оперативної діяльності; регулятивна), є безперечно актуальним в діяльності банку.

Необхідна умова успішної банківської діяльності – достатній за обсягом й адекватний здійснюваним активним операціям власний капітал.

Основні засади забезпечення банків власним капіталом і його роль у формуванні фінансових ресурсів досліджували такі зарубіжні вчені: Е. Гіл, Р. Коттер, Т. Кох, П. Роуз, Е. Рід, Дж. Сінкі, Д. Полфреман, Ю. Бабичева, А. Казак, В. Кисельов, В.І. Колесников, О.І. Лаврушин та ін.

Серед вітчизняних науковців, які займаються дослідженням проблем, пов'язаних з формуванням власного капіталу банків і підвищенням рівня капіталізації банківської системи, на особливу увагу заслуговують праці Г. Азаренкової, М. Алексеєнко, З. Васильченко, О. Васюренко, А. Вожжова, І. Гуцала, Я. Грудзевича, О. Дзюблюка, О. Заруби, Л. Костирко, А. Мороза, М. Савлука, С. Юрія та ін.

Необхідність удосконалення теоретичних положень та підвищення ефективності організації та управління власним капіталом вітчизняними банками зумовили вибір теми дослідження, його актуальність і практичне значення.

Метою роботи є теоретичне обґрунтування та розробка методичних рекомендацій щодо удосконалення процесу організації та управління власним капіталом банку для його подальшого ефективного функціонування.

Реалізація цієї мети зумовила необхідність визначення та вирішення таких завдань:

- уточнити економічний зміст поняття «власний капітал банку»;
- дослідити систему управління власним капіталом;
- розглянути політику формування власного капіталу;
- вивчити організаційно – економічну характеристику банку;
- проаналізувати структуру балансу банку;
- розглянути систему управління власним капіталом ПАТ «Приватбанк»;
- проаналізувавши систему охорони праці банку;
- оптимізувати систему управління власним капіталом;
- розробити організаційну модель управління капіталізацією банку;
- зробити відповідні висновки та пропозиції.

Об'єктом дослідження виступає господарська діяльність комерційного банку ПАТ «Приватбанк».

Предметом дослідження є сукупність теоретичних, методичних і практичних аспектів організації та управління власним капіталом банку.

Досягнення поставленої мети, передбачає застосування загальнонаукових та емпіричних прийомів економічної науки, що ґрунтуються на системному

підході. Крім цього, у процесі роботи застосовувались такі методи досліджень, як структурно-логічний і семантичний аналіз (при визначенні сутності теоретичних понять управління власним капіталом), вибірки, узагальнення, порівняння, групування, методи графічного зображення даних (при оцінюванні показників діяльності банку), методи економіко-математичного моделювання (при здійсненні аналізу власного капіталу).

Теоретичною основою та методологічною базою проведеного у роботі дослідження, є наукові праці провідних вітчизняних і закордонних учених в області фінансового менеджменту, банківської справи. Правове поле роботи забезпечили законодавчі та нормативні документи з питань регулювання банківської діяльності. У ході дослідження, аналізу й узагальнення отриманих результатів, використано дані бухгалтерської і статистичної звітності, результати анкетного обстеження експертів.

Наукова новизна одержаних результатів. До найбільш вагомих результатів, що характеризують наукову новизну магістерської роботи, належать:

вперше одержано:

- на основі системного підходу визначено суть, функції, складові власного капіталу банку та суть поняття організації та управління власним капіталом банку, який пропонується розуміти як процес у банківській діяльності, об'єктом впливу виступає власний капітал, де відбувається формування оптимальної структури його пасивів за допомогою використання певних методів з урахуванням мети створення та місця банку на ринку банківських послуг. Метою управління власним капіталом банку є отримання прибутку, гарантування фінансової стійкості, ліквідності й забезпечення довіри до установи банку;

- розроблено організаційну модель управління капіталізацією банку як складового елемента фінансового механізму банку з метою створення сприятливих умов для його стійкого розвитку в умовах сучасної економіки.

удосконалено:

- теоретичні підходи до тлумачення власного капіталу банку, який слід розуміти як власні і прирівняні до них кошти, котрими володіє, користується та розпоряджається банк для забезпечення ефективної банківської діяльності. Такий підхід, на противагу іншим, дає змогу зосередити увагу не лише на джерелах формування та призначенні власного капіталу банку, а й враховує його юридичну суть;

- процес управління власним капіталом банку за допомогою методів економічного аналізу, що дають: визначення його достатності по відношенню до власного профілю ризику та формування його оптимальної структури; надання Правлінню об'єктивної інформації про обсяг ризиків, на які наражається банк; оцінки ефективності роботи бізнес-підрозділів з урахуванням ризиків;

- процес прийняття управлінських рішень щодо капіталізації банку, виділивши з показників, що характеризують відхилення стану банку від запланованих, можна здійснювати оперативне управління як самим показником власного капіталу, так і діапазоном його можливих значень задля забезпечення достатнього рівня капіталізації;

дістало подальший розвиток:

- визначення функцій власного капіталу банку, а саме виділена оціночна функція, яка відображає здатність власного капіталу виступати одним з найважливіших показників діяльності банку;

- розробка організаційного механізму управління капіталізацією банку, які сприятимуть досягнення максимального кінцевого ефекту з мінімальними ресурсними витратами.

Практичне значення одержаних результатів. Наукові положення, розроблені у магістерському дослідженні, ґрунтуються на сучасних теоретичних підходах до визначення ролі власного капіталу в системі фінансових ресурсів банку. Оцінку фінансового стану та аналіз системи управління власним капіталом банку проведено на основі річних фінансових звітів та статистичної бази НБУ, що дало змогу виявити певні недоліки та сформулювати практичні рекомендації

щодо удосконалення процесу управління власним капіталом та підвищення рівня капіталізації банку, які полягають у таких положеннях:

1) обґрунтування доцільності розроблення організаційної моделі управління капіталізацією банку як складового елемента фінансового механізму банку з метою створення сприятливих умов для його стійкого розвитку в сучасних умовах розвитку економіки;

2) складення пропозицій щодо необхідності впровадження внутрішньобанківської системи аналізу та управління ризиками, яка відповідає стратегії розвитку банку;

3) обґрунтування впливу інформаційної відкритості на формування довіри до банку.

Гіпотеза: слід очікувати, що ефективне управління власним капіталом банку тісно пов'язаний з формуванням оптимального фінансового механізму банку.

Апробація результатів дослідження. Основні положення, висновки і результати магістерської роботи отримали схвальну оцінку на науково-практичних конференціях, зокрема: X-та ювілейна Всеукраїнська інтернет-конференція «Наукова думка сучасності і майбутнього» (м. Дніпро, 5 - 13 квітня 2017 року); XIII-та Всеукраїнська інтернет-конференція «Наукова думка сучасності і майбутнього» (м. Дніпро, 29 вересня - 6 жовтня 2017 року).

Основні положення і результати дослідження висвітлені у 2 наукових працях у збірниках тез доповідей науково-практичних конференцій.

Структура та обсяг роботи. Магістерська робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел, додатків. Загальний обсяг роботи: 130 сторінок основного тексту, у тому числі 39 ілюстрацій, з них 11 таблиць, 18 формул та 10 рисунків. Список використаних джерел складає 113 найменувань на 10 сторінках, а також 7 додатків на 7 сторінках.

ВИСНОВКИ

Основний результат магістерської роботи полягає у розробці теоретичних положень, методичних основ і практичних рекомендацій щодо удосконалення фінансового механізму управління власним капіталом банку. Зміст основних висновків і рекомендацій полягає у такому.

1. Теоретико-методологічною основою дослідження суті організації та управління власним капіталом є осмислення основних понять, а саме: «власний капітал», «власний капітал банку», «управління власним капіталом банку».

Отже, власний капітал банку – це складова капіталу банку, що є сукупністю грошових коштів, матеріальних та нематеріальних цінностей, які виражені у грошовій формі, сформовані за рахунок коштів власників і перебувають у власності банку, а також відповідають певним вимогам та використовуються в процесі банківської діяльності з метою отримання прибутку, гарантування фінансової стійкості, ліквідності й забезпечення довіри до установи банку. Глибше сутність власного капіталу банку розкривається у виконуваних ним функціях: захисній, оперативній і регулюючій, які мають визначальний вплив на формування його частки у сукупних банківських пасивах.

Беручи до уваги сутність терміну «власний капітал банку» можна дати визначення поняттю «управління власним капіталом банку» - це процес у банківській діяльності, об'єктом впливу виступає власний капітал, де відбувається формування оптимальної структури його пасивів за допомогою використання певних методів з урахуванням мети створення та місця банку на ринку банківських послуг.

2. Управління власним капіталом банку передбачає такі етапи.

2.1. Формування статутного фонду банку;

2.2. Розподіл прибутку і формування фондів банку;

2.3. Підтримання власного капіталу на рівні, достатньому для здійснення місії банку.

Основними методами управління є:

- метод внутрішніх джерел поповнення капіталу;
- метод зовнішніх джерел поповнення капіталу.

3. Політика формування власного капіталу банку являє собою частину загальної фінансової стратегії підприємства, що полягає в забезпечення необхідного рівня самофінансування - забезпечення необхідного розміру капіталу.

4. ПАТ КБ «Приватбанк» – найбільший універсальний міжрегіональний Банк України, орієнтований перш за все на платіжні операції для населення і юридичних осіб усіх форм власності. Організаційно-економічна характеристика ПАТ КБ «Приватбанк» заснована на корпоративних принципах та повністю відповідає сучасним міжнародним стандартам, зокрема Принципам корпоративного управління Організації і економічного співробітництва та розвитку, принципам Базельського комітету з банківського нагляду щодо удосконалення корпоративного управління в банківських установах та найкращим світовим практикам. При цьому менеджмент банку керується внутрішньобанківськими документами, що визначають основні напрямки корпоративного управління.

5. Проаналізувавши фінансово – економічний стан ПАТ «Приватбанк», ми прийшли до висновку, що загальний стан банку оцінюється як стабільний і він здатний повернути гроші вкладникам, але власний капітал банку відчутно зменшився і з'явився накопичений дефіцит що потребує докапіталізацію. В ході проведеного аналізу річної звітності, балансу, даних Національного банку України та фінансової звітності банку були отримані дані за всіма аспектами діяльності банку. Аналіз фінансової стійкості дала змогу визначити негативне значення рентабельності власного капіталу банку і потребує певну докапіталізацію.

6. Банк здійснює управління власним капіталом слідкуючи та постійно здійснюючи оцінки рівня адекватності банківського капіталу та його здатності запобігати ризикам. Головною метою стратегічного управління капіталу банку є залучення та підтримка на достатньому рівні капітальної бази з метою

розширення діяльності й створення захисту від ризиків, які супроводжують банківську установу в процесі діяльності, прогнозування майбутнього обсягу капіталу з урахуванням усіх можливих факторів впливу, дотримання законодавчо визначених нормативів співвідношення між різними складовими капіталу.

7. Проаналізувавши систему охорони праці банку можна зробити висновок, що в даному питанні банк виконує вимоги чинного законодавства. Кожен працівник банку отримує необхідну інформацію з приводу охорони праці. Діяльність банку в системі охорони праці можна оцінити на «відмінно».

Пропозицією, щодо удосконалення стану охорони праці у відділенні, буде призначення однієї відповідальної особи у кожному відділенні банку, створити служби з охорони праці, також надати працівникам перерви для відпочинку від роботи з клієнтами, від постійної роботи з комп'ютерами та забезпечення неодноманітної, цікавої роботи, проводити неформальні навчання з питань охорони праці, тощо.

8. Капітал - економічна категорія, що відображує систему відносин між банком та його контрагентами з приводу внутрішньої оцінки потреби та формування певної суми власного капіталу для покриття можливих збитків за ризиками, які переймає на себе банк у процесі своєї діяльності з метою одержання прибутку, забезпечення конкурентоспроможності та фінансової стійкості.

Для удосконалення процесу управління власним капіталом банку ми пропонуємо впровадити системи аналізу власного капіталу банку з використанням концепції економічного аналізу.

Метою впровадження системи аналізу власного капіталу банку на основі економічного капіталу є: визначення його достатності по відношенню до власного профілю ризику та формування його оптимальної структури; надання Правлінню об'єктивної інформації про обсяг ризиків, на які наражається банк; оцінки ефективності роботи бізнес-підрозділів з урахуванням ризиків.

9. Для покращення фінансового менеджменту банку пропонуємо удосконалити процес прийняття управлінських рішень та розробити організаційну модель управління капіталізації банку. Створення такої системи повинно спиратися на наявний досвід, ресурси і організаційну структуру, зацікавленості в збільшенні капітальної бази банку. До створення такої системи або окремих її елементів необхідно підходити з позицій досягнення максимального кінцевого ефекту з мінімальними ресурсними витратами.

10. Автоматизація фінансового планування у банку. Впровадження технології фінансового планування у ПАТ КБ «ПриватБанк» супроводжується вирішенням таких завдань:

10.1. Впровадження в банку єдиної бюджетної моделі з метою створення єдиної структури бюджетних планів, цілісної структури центрів фінансової відповідальності (ЦФВ), єдиного переліку банківських продуктів та послуг, а також загального регламенту фінансового планування.

10.2. Створення цілісної і уніфікованої технології підготовки управлінської звітності. Всі управлінські звіти з планування повинні виходити з єдиного спеціалізованого інформаційного середовища – системи «Контур Корпорація. Фінансове управління».

Крім цього, практична користь для керівництва ПАТ КБ «ПриватБанк» полягатиме у тому, що зменшиться роль людського фактору у процесі планування, істотно покращиться якість планових показників, що, у свою чергу, підвищить довіру правління банку до «цифр», збільшить відповідальність працівників за підготовку планів і виконання планових завдань, полегшить контроль за виконанням бюджету.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Алексеєнко М.Д. Капітал банку: питання теорії і практики [Текст]: монографія / М.Д.Алексеєнко. - К.: КНЕУ, 2002. - 216 с. - ISBN 126-785-65.
2. Андрійчук В. Власний та позичковий капітал підприємств і критерії їх раціонального співвідношення / В. Андрійчук, С. Галузинський // Економіка України, 2011. – № 6. – 26-32 с.
3. Арбузов С.Г., Колобов Ю.В., Міщенко В.І., Науменкова, С.В. Банківська енциклопедія / С.Г. Арбузов, Ю.В. Колобов, В.І. Міщенко, С.В. Науменкова. – К.: ЦНД НБУ – «ЗНАННЯ», 2011. - 143 с. URL.: <https://www.bank.gov.ua/>
4. Алексеєнко Л.М. Фінансовий капітал в економічній системі держави / Л.М. Алексеєнко // Фінанси України. – 2009. – № 9. – С. 8-14
5. Афанасьєв А. Управління структурою капіталу / А. Афанасьєв, С. Кравченко // Економіка. Фінанси. Право. – 2012. – № 1. – С. 25-27
6. Аналіз банківської діяльності [Текст]: навчальний посібник / НБУ; ред. У.Я. Грудзевич. - К.: УБС НБУ, 2007. - 222 с. - (Сертифікований український банківський аудитор 4). - ISBN 978-966-368-041-5
7. Аналіз банківської діяльності [Текст]: підручник/ Мін-во освіти і науки України, КНЕУ; ред. А.М. Герасимович. - К.: КНЕУ, 2005. - 599 с. - ISBN 966-574-567-0.
8. Бланк И.А. Финансовый менеджмент / И.А. Бланк – К.: НИКА-Центр Эльга, 2000. – 268 с.
9. Бланк И.А. Управление формированием капитала / И.А. Бланк – К.: Эльга, 2004. – 508 с.
10. Бланк И.А. Управление использованием капитала / И.А. Бланк – К.: Эльга, 2000. – 650 с.
11. Брігхем Є.Ф. Основи фінансового менеджменту / Є.Ф. Брігхем – К.: Эльга, 1997. – 1000 с.

12. Бедь В.В., Когут Ю.М. Фінанси: Навч.-метод. посібник для самот. вивчення дисципліни / В.В. Бедь, Ю.М. Когут / Міжрегіональна академія управління персоналом — К.: МАУП, 2004. — 168 с.

13. Банківська справа: управління і технології / під ред. А.М. Тавасієва. - М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2009. – 123 с.

14. Банківський капітал: економічна суть і структура [Електронний ресурс] / Режим доступу <https://mydisser.com/dfiles/49850250.doc>.

15. Верига Ю.А. Звіт про власний капітал та методика його складання за національними Положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку / Ю.А. Верига – Полтава: РВВ ПКІ, 2000. – 36 с.

16. Вівчар О.Й. Власний капітал як фінансове джерело функціонування підприємства / О.Й. Вівчар, М.В. Саварин / Науковий вісник НЛТУ. – 2009. – Вип. 19.5. – С. 146-150.

17. Власний капітал та його інструменти [Електронний ресурс] / Режим доступу <http://pidruchniki.com/>

18. Власний банківський капітал, його функції та складові [Електронний ресурс] / Режим доступу <http://studentam.net.ua/content/view/5515/132/>

19. Васюренко О.В. Банківські операції: навчальний посібник/ О. В. Васюренко. - 6-те вид., перероб. і доп.. - К.: Знання, 2008. - 318 с. - (Вища освіта XXI століття). - ISBN 978-966-346-319-3.

20. Вовчак О.Д. Кредит і банківська справа [Текст] : підручник / О.Д. Вовчак, Н.М. Руцишин, Т.Я. Андрейків. - К.: Знання, 2008. - 564с.- ISBN 658-456-782-1.

21. Глосарій банківської термінології [Електронний ресурс] / Національний банк України. - Режим доступу <http://www.bank.gov.ua/> - Назва з домашньої сторінки Інтернету.

22. Губачова О.М. Звіт про власний капітал / Г.О. Марківна / Бухгалтерський облік і аудит. – 2006. – № 4. – С. 69-75.

23. Герасимчук З.В., Вахович І.М. Фінансовий менеджмент: Навч. посіб. для студ. вищих навч. закл. / Луцький держ. технічний ун-т. — Луцьк: Надстир'я, 2004. — 515с.
24. Гридчина М.В. Финансовый менеджмент: Курс лекций — К.: МАУП, 1999-136 с.
25. ГОСТ 12.1.003-83* ССБТ. Шум. Общие требования безопасности. — Введ. 01.07.9 г.
26. ГОСТ 12.1.005-88 ССБТ. Общие санитарно-гигиенические требования к воздуху рабочей зоны. Введ. 01.01.89.
27. ГОСТ 12.1.045-84 ССБТ. Электростатические поля. Допустимые уровни на рабочих местах и требования к проведению контроля. — Введ. 01.01.85 г.
28. ГОСТ 12.1.019-79* ССБТ. Электробезопасность. Общие требования и номенклатура видов защиты. — Введ. 01.07.80. Изм. 1986.
29. Долан Э. Дж., Кэмпбелл Р.Дж. Деньги, банки и денежно-кредитная политика: підручник / Эдвин Дж. Долан, Розмари Дж. Кэмпбелл / Пер. з англ. - Санкт-Петербург оркестр, 1994. — 234 с.
30. Дані з офіційного сайту ПАТ «ПриватБанк» <https://privatbank.ua/ua/>
31. Дзюблюк О. Оптимізація формування ресурсної бази банків [Текст] / О.Дзюблюк // Банківська справа - 2008. - № 5 - С.33-46.
32. Довгань Ж. Банківський капітал: суть і значення // Вісник НБУ. — 1998. — № 7. — С. 18–20.
33. Довгань Ж. Базельські стандарти оцінювання адекватності власного капіталу банків / Ж. Довгань . Вісник ТАНГ. — 2005. — № 5–2. — С. 29–34.
34. Довгань Ж.М. Оптимізація ресурсної бази комерційного банку / Ж.М. Довгань / Фінанси України. — 2001. — № 6. — С. 128–135.
35. ДНАОП 0.00-1.3.1-99. Правила охорони праці при експлуатації електронного-обчислювальних машин. Діє з 01.01.2000 р.
36. ДСанПіН 3.3.2.007-98. Державні санітарні правила та норми роботи з візуальними дисплейними терміналами електронно-обчислювальних машин. — К., 1998.

37. ДСН 3.3.6.042-99. Санітарні норми мікроклімату виробничих приміщень. – К.: 2000.

38. Енциклопедія банківської справи України. / Редкол.: В.С. Стельмах (голова) та ін. — Київ: «Молодь», «Ін Юре», 2001. — 680 с.

39. Закон України «Про банки і банківську діяльність» від 07.12.2000 р.

40. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.99. Із змінами, внесеними згідно із Законами від 13.04.2017, ВВР, 2017, N 27-28, ст.312

41. Закон України «Про охорону праці» // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 49. – С. 1475–1492.

42. Заруба О.Д. Банківський менеджмент та аудит / О.Д. Заруба. - К.: Лібра, 2005. – С.156-178

43. Заруба, О.Д. Фінансовий менеджмент у банку [Текст]: навч. посібник / О.Д. Заруба - К.: Товариство „Знання”, КОО, 1997. - 172 с. - ISBN 966-680-056-X.

44. Зубілевич С.Я. Основи аудиту / С.Я. Зубілевич, С.Ф. Голов. - К.: Ділова Україна, 2006. – С. 108-111

45. Заєць О.В. Банківська справа в схемах, таблицях, документах: [навчальний посібник] / О.В. Заєць, П.Є. Житний, П.П. Нестеренко. – Луганськ: вид-во СНУ ім. В.Даля, 2002. – 407 с.

46. Зятковський І.В., Зятковська Л.І., Романів М.В. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання: навч. посібник / І.В.Зятковський, Л.І.Зятковська, М.В. Романів . Західноукраїнський економіко-правничий ун-т. — Чернівці : Золоті литаври, 2007. — 274 с.

47. Зуева А. Финансовая е-хотика / А.Зуева // Бизнес – 2005. – №26. – С. 19 – 22.

48. Інструкція «Про порядок відкриття, використання і закриття рахунків у національній та іноземній валютах», затверджена Постановою Правління національного банку України №492 від 12.11.2003 р.

49. Івахненко В М. Курс економічного аналізу: Навч. Посібник / В. М. Івахненко — 5. вид., випр. і доп. — К. : Знання, 2006. — 261с.

50. Каламбет С.В. Шляхи підвищення прибутковості комерційного банку / С.В. Каламбет, І.В. Непийвода // Вісник Дніпропетровського національного університету залізничного транспорту імені академіка В. Лазаряна. - Збірник наукових праць. - 2009. - № 26. - С. 5-8.

51. Кириченко О.А. Банківський менеджмент [Текст]: підр. / Кириченко О.А., Міщенко В.І. - К.: Знання, 2005. - 831 с. - ISBN 966-676-556-0.

52. Кіндрацька Л.М. Бухгалтерський облік і прийняття рішень в банках/ Л.М. Кіндрацька. - К.: КНЕУ, 2007. – С. 69-78

53. Кіндрацька Л.М. Бухгалтерський облік у банках України [Текст]: підручник. доп. і перероб. / Л.М.Кіндрацька - К.: КНЕУ, 2001. - 636 с. - ISBN 966-680-056-X.

54. Ковальчук Т.Г. Ліквідність комерційних банків / Т.Г. Ковальчук, М. Коваль. - К.: Знання, 1996. – С. 89-110

55. Ковалев В.В. Финансовый анализ: Управление капиталом. Выбор инвестиций. Анализ отчетности. — 2-е изд., перераб. и доп. — М.: Финансы и статистика, 2004. — 512 с.

56. Кредісов А.І., Панченко Є.Г., Кредісов В.А. Менеджмент для керівників. – К.: Знання, 1999. - 556 с.

57. Кузьмін О. Є., Мельник О. Г. Основи менеджменту: Підручник. — К. : Академвидав, 2003. — 415с.

58. Ковбасюк М.Р. Економічний аналіз діяльності комерційних банків і підприємств: навчальний посібник [Текст] / М. Р. Ковбасюк. - К.: Скарби, 2001. - 336 с. - (Природа економіки). - ISBN 966-95789-1-4.

59. Крамаренко Г.О. Фінансовий аналіз і управління / Г.О. Крамаренко – К.: Центр навчальної літератури, 2003. – 123 с.

60. Кравчук Г.В. Внутрішні механізми фінансової стабілізації / Г.В. Кравчук // Фінанси України. – 2012. – № 8. – С. 128-130.

61. Копийчинка А. Ключ к банку. / А. Копийчинка / Компаньон. – 2005. – №51 – 52. – С. 44 – 47.

62. Кочетков В.Н. Анализ банковской деятельности: теоретико-прикладной аспект: [монографія] / В.Н. Кочетков. – К.: МАУП, 2003. – 192 с.

63. Кротюк В. Фінансовий стан та проблеми розвитку комерційних банків України у першому півріччі 2005 року / В. Кротюк, П. Андрущенко, Г. Карчева / Вісник НБУ. – 2005. – №9. – С. 9 – 15.

64. Петровська І. О. Фінанси : навч. посіб. / І. О. Петровська, Клиновий Д. В. – К. : ЦУЛ, 2002. – 300 с.

65. Корнієнко Т. Стратегічне управління активами та пасивами комерційного банку в умовах перехідної економіки / Т. Корнієнко. – К.: Вісник НБУ, 2005. – С. 233-260

66. Косова Т.Д. Аналіз банківської діяльності [Текст]: навчальний посібник / Т.Д. Косова; Мін-во освіти і науки України, Донецький держ. ун-т економіки і торгівлі ім. М. Туган-Барановського. - К.: ЦУЛ, 2008. - 486 с. - ISBN 978-966-364-687-9.

67. Колесніков В.І., Кроливецкой Л.П. Банківська справа / В.І. Колесніков - М., 2001. 464 с.

68. Коробової Г.Г. Банківська справа: Підручник/ Г.Г. Коробової - М.: МАУП, 2008. – 151 с.

69. Косий А.М. Капітал комерційного банку / Гроші і кредит / А.М. Косий № 6, 2009. – 65 с.

70. Лаптев С.М. Фінансове планування у банку / С.М Лаптев. – К.: Фінанси України, 2007. – 196 с.

71. Лаврушин О. І. Банківська справа: Підручник / О.І. Лаврушин - М.: Фінанси і статистика, 2006. – 210 с.

72. Лаврушин О.І. Управління діяльністю комерційного банку (Банківський менеджмент) / О.І. Лаврушин - М.: МАУП, 2008. - 72 с.

73. Мишкін Ф.С. Економіка грошей, банківської справи і фінансових ринків: підручник / Ф.С. Мишкін / Пер. з англ. – К., Основи, 1998.

74. Максименко А.В. Облік і аналіз валютних операцій в комерційних банках / А.В. Максименко. - К.: КНЕУ, 2005. С. 23-45.

75. Мануйленко В.В. К вопросу об экономическом капитале коммерческого банка / В.В. Мануйленко / Вестник Самарского государственного экономического университета. №7 (45). - Самара: СГЭУ, 2008. - С.11-17.

76. Мануйленко В.В. Подходы к оценке экономического капитала коммерческого банка / В. В. Мануйленко // Экономические науки. - 2009. - №10 (59). - С.7-19.

77. Мартиненко М. М., Ігнат'єва І. А. Стратегічний менеджмент: Підруч. для студ. вищ. навч. Закл. / М. М. Мартиненко, І. А. Ігнат'єва — К. : Каравела, 2006. — 320с.

78. Методика розрахунку економічних нормативів регулювання діяльності банків в Україні [Електронний ресурс]: Методика, затверджена постановою Правління Національного банку України від 28.11.2001 № 489 - Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/v0315500-09>.

79. Міщенко С.В. Методологічні проблеми управління економічним капіталом банку // Наукові праці НДФІ.- 2008.- №2. - С. 135-142.

80. Некрасова Н.І. Облік та аналіз доходів, витрат і прибутку банку / Н.І Некрасова. - К.: КНЕУ, 2005. – С. 59-67

81. Остапишин Т. П. Основи банківської справи / Т. П. Остапишин. - К., - 2006. – 123 с.

82. Ольхова Р.Г. Оцінка і аналіз достатності капіталу банку / Р.Г. Ольхова / Бізнес і банки, № 8, 2008

83. Осовська Г.В., Фіщук О.Л., Жалінська І.В. Стратегічний менеджмент: теорія та практика: Навч. посібник для студ. вищих навч. закл./ Г.В. Осовська, О.Л. Фіщук, І.В. Жалінська. — К. : Кондор, 2003. — 196 с.

84. Поліщук Т.М., Ковальов В.Г. Економічні основи менеджменту: Підруч. для студ. вищ. навч. закл. / Т. М. Поліщук, В. Г.Ковальов. Одеський держ. екологічний ун-т. — О. : ТЭС, 2004. — 150 с.

85. Пантелєєв В. Фінансова стійкість комерційного банку: проблеми регулювання / В. Пантелєєв, С. Халява. – Л.: Банківська справа, 2007. - 33-40 с.

86. Положення про організацію операційної діяльності в банках України від 18.06.2003 р. №254 (із змінами) / [Електронний ресурс]. — Режим доступу: www.rada.gov.ua

87. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 2 “Баланс”, затверджений наказом Міністерства фінансів України від 31.03.99р. №87// Бухгалтерський облік і аудит — 1999. — №6.- С.17-20.

88. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 5 «Звіт про власний капітал», затверджений наказом Міністерства фінансів України №87 від 31.03.99р.// Бухгалтерський облік і аудит — 1999. — №6. — С.30-37.

89. Постанова Правління Національного банку України «Про додаткові заходи щодо діяльності банків» від 11.10.2008 р. №319 / [Електронний ресурс]. — Режим доступу: www.rada.gov.ua

90. Примостка Л.О. Фінансовий менеджмент банку: [навч. посібник] / Л.О. Примостка. — К.: КНЕУ, 2003. — 280 с.

91. Примостка Л. Управління активами і пасивами комерційного банку / Л. Примостка. — К.: Вісник НБУ, 2005. — С. 143-170.

92. Раєвський К. Про порядок регулювання та аналіз діяльності комерційних банків / К. Раєвський. Банківська справа, 2005

93. Роуз П.С. Банковский менеджмент / П.С. Роуз ; пер. с англ. 2-го изд. — М. : Дело Лтд, 1995. — 768 с.

94. Семенов С.К. О тенденциях изменения обязательных экономических нормативов банков / С.К. Семенов .Финансы и кредит. — 2005. — № 5. С. 30–36.

95. Симановский А.Ю. Базель 2: к концепции регулятивного капитала / А.Ю. Симановский / Деньги и кредит. — 2006. — № 5. — С. 28–37.

96. Симановский А.Ю. Принципы и правила в регулировании банковской деятельности: отдельные аспекты методики и практики / А.Ю. Симановский / Деньги и кредит. — 2005. — № 2. — С. 20–25.

97. Сусіденко В.Т. Стратегія управління кредитною діяльністю комерційних банків: [підручник] / В.Т. Сусіденко. — К.: КДТЕУ, 2004. — 348 с.

98. Сутність та види банківського капіталу [Електронний ресурс] / Режим доступу <http://buklib.net/books/22796/>

99. Словник банківських та економічних термінів [Електронний ресурс] / Режим доступу <https://www.otpbank.com.ua/privateclients/glossary/>

100. СНиП 2.04.05-91*. Отопление, вентиляция и кондиционирование воздуха. – М.: Стройиздат, 1993-110 с. ДБН В. 2.5-28-2006 – інженерне обладнання будинків і споруд. Природне і штучне освітлення.

101. Терещенко О.О., Невмержицький Я.І., Куліш А.П., Терещенко С.І., Галака О.П. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання: Навч.-метод. посібник / Київський національний економічний ун-т ім. Вадима Гетьмана. — К. : КНЕУ, 2006. — 312 с.

102. Ткаченко Н.М. Економіко-правовий характер власного капіталу: функції і формування / Н.М.Ткаченко / Підприємство, господарство, право. Науково-практичний журнал. – 2005. — №5. – С. 109-111.

103. Тен В.В., Герасимов Б.І., Докулн А.В. Економічні категорії якості активів комерційного банку / В.В. Тен, Б. І Герасимов, А.В. Докулн. - Тамбов, 2008. - 145 с.

104. Томпсон А.А. Стратегический менеджмент. Искусство и реализации стратегии: [учебник для вузов] / А.А. Томпсон, А.Дж. Стрикленд . – М.: Банки и биржи, ЮНИТИ, 2004. – 576 с.

105. Управління власним капіталом банку [Електронний ресурс] / Режим доступу <http://www.info-library.com.ua/books-text-2049.html>

106. Управління капіталом банку: л.4 банку [Електронний ресурс] / Режим доступу <http://www.banking.uabs.sumdu.edu.ua>

107. Формування власного капіталу банку [Електронний ресурс] / Режим доступу <http://readbookz.com/book/151/4256.html>.

108. Халява С. Прибутковість і ліквідність комерційних банків та управління грошовою позицією. / С. Халява. – К.: Вісник НБУ, №5, 2006. – С. 32-41.

109. Хміль Ф.І. Основи менеджменту: підручник / Хміль Ф.І. — 2-ге вид., випр., доп. — К.: Академвидав, 2007. — 576 с.

110. Хілінський Ю. Як правильно збільшити статутний капітал / Ю. Хілінський / Все про бухгалтерський облік. — 2011. — № 76. — С. 33-34.

111. Чиж Н.М. Особливості оптимізації структури власного капіталу за критерієм мінімізації його вартості / Н.М. Чиж // Економічні науки. Серія „Облік і фінанси”: збірник наукових праць / Луцький державний технічний університет. — Луцьк, 2007. — Випуск 4 (16). — Ч. 2. — С.193-201.

112. Шелудько В.М. Фінансовий ринок: начальний посібник / В.М Шелудько. — К.: Знання, 2008. - 275 с.

113. Щебликіна І.О. Власний капітал підприємства / І.О. Щебликіна / Вісник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету (економічні науки). — 2011. — № 2 (14). — С. 388-395.